Nr. 68. NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.

Kraków, Wtorek 22 Marca 1921.

Rok XL.

NOWA REFORMA

„Nowa Reforma“ wychodzi codziennie rano.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	1200 Mk — f.	600 Mk — f.	300 Mk — f.	100 Mk — f.
„ z odnoszeniem do domu	1320 „ — „	660 „ — „	330 „ — „	110 „ — „
W Polsce: z przesyłką pocztową	1380 „ — „	690 „ — „	345 „ — „	115 „ — „
W innych państwach	1920 „ — „	960 „ — „	480 „ — „	160 „ — „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracyi „N. Reformy“ w Krakowie.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3. Telefon Redakcyi 41. Administracyi 241. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**

Nr rach. poczt. Kasy oszczędności 140.956.

Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 5 Mp.; w Biurze dzienników **S. Sokołowskiego**, ulica Trzeciego Maja l. 5 i w **Biurze Plohn**, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 5 Mp.

Prenumeratę przyjmują:

Zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscową:** Administracya „Nowej Reformy“. — Biuro dzienników „Ruch“ (dawniej J. Hoppena i A. Salomonowej), ul. Szczepańska 9; — Biuro dzienników Maryana Kaposy, ul. Jagiellońska l. 7.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We **Lwowie** Biuro dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21; S. Sokołowski, ul. Trzeciego Maja 5. W **Jarosławiu** J. Szczyńska. — W **Tarnowie** M. Rockach. — W **Wiedniu** Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolger, Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu. — R. Mosse, (także w Warszawie, Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek, Wollzeile).

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza nonparelowego za raz Mk 10·—. Do numeru niedzielnego i świątecznego oraz za układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany o 50 procent drożej. — **Nadesłane** po Mk 15·— od wiersza nonparelowego. — **Głosy publiczne** po Mk 30·— od wiersza. — **Załączniki** do „N. Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 10 Mk od 100 egz. dla zamiejsc., a 6 Mk od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Walne zwycięstwo plebiscytowe na Górnym Śląsku.

Kraków, 21 marca.

Wobec napływających bezustannie informacyj o wyniku głosowania plebiscytowego na Górnym Śląsku, trudno, w chwili, gdy słowa te piszemy, wytworzyć dokładny obraz wyników głosowania w poszczególnych powiatach i miejscowościach. To jednc skonstatować jednak już teraz należy, **że niewątpliwie plebiscyt przyniósł nam walne zwycięstwo. Ludność górnośląska opowiedziała się w niezaprzeczonej swej większości za Polską.** Procent głosów, oddanych za Polską, wynosi tylko w niektórych nielicznych powiatach i miejscowościach, 50 do 65 procent, **we wszystkich innych znacznie więcej, osięgając nawet rekord 92 procent.**

Ten wynik plebiscytu jest miażdżącym argumentem na wszystkie intrygi i fałsze Niemców. **Klęska ich jest druzgocąca.** Podnosi zaś znaczenie naszego zwycięstwa fakt, że głosowanie **odbyło się wszędzie spokojnie i w niezakłóconym porządku.** Ludność polska, nawet podczas plebiscytu atakowana i prowokana przez Niemców, **zachowała się wszędzie z budującą godnością,** odczuciem swej siły i prawa. Szła do urny z wyrobionem zdaniem, nie podlegającem manewrom agitacyjnym.

Cześć ludowi polskiemu na Śląsku!

Dla Polski będzie palmowa niedziela 1921 r. **historycznym dniem walnego, śląskiego zwycięstwa** — dniem powrotu prastarej Piastowskiej ziemi na łono Macierzy.

PROWOKACJE NIEMCÓW.

Bytom, 21 marca (East Express). Niedziela, godz. 1 w poł. Ludność polska przystąpiła do głosowania w niezwykle podnieconym nastroju patrjotycznym. Pewność zwycięstwa i poczucia spełnionego obowiązku wobec ojczyzny jaśniała na twarzach głosujących, zwłaszcza **w okręgach przemysłowych ludność polska wysuwała się na czoło głosujących, Niemcy wprost zginęli w tłumie głosujących Polaków.** Natomiast w okręgach **rolniczych Niemcy zachowywali się wyzywająco,** chcąc powetować swoją widoczną porażkę w okręgu przemysłowym. Rozrzucali więc odezwy, szkalujące Polaków i **usiłowali zakłócić spokój burdami. W Bytomiu i Zabrzu** Niemcy szukali sposobu **aby sprowokować ludność polską.** W Pszczynie doniesiono o zajściu ulicznem, którego wynikiem **są dwie ofiary.**

SZTUCZKI NIEMIECKIE.

Sosnowiec, 21 marca (PAT). Do godz. 18 dnia wczorajszego głosowanie na całym terenie odbywało się spokojnie. Doniesienia otrzymano z powiatów katowickiego, zabrskiego, bytomskiego, pszczyńskiego, rybnickiego, gliwickiego, tarnogórskiego i opolskiego. **Nastrój wśród ludności polskiej dobry.** Szczególnie w Gliwicach oddziaływa widocznie aresztowanie sztabu niemieckiego. W kilku miejscowościach Niemcy przed lokalami wyborczymi próbowali różnych nielegalnych sposobów celem niedopuszczenia Polaków do głosowania. Stawali oni np. przed lokalami wyborczymi z nieoficjalnemi listami wyborców i oświadczali przybywającym, że **nie są wciągnięci na listę, a więc nie mogą głosować.** Wypadki te udało się zlikwidować w kilku miejscowościach przy pomocy władz albo dzięki interwencji naszych ludzi. Odczuwać się jednakże dawał brak opieki nad lokalami wyborczymi przez co likwidacja niektórych nieporozumień musiała polegać **na interwencji samych głosujących.** Niemcy mieli natomiast w samych Katowicach przy wszystkich lokalach wyborczych po dwóch ludzi, którzy sprawowali porządek ustawiali ludzi kolejkami i informowali i gdzie tylko można, szkodzili, używając sposobu wyżej opisanego. Działali przytem jakoby oficjalnie, gdyż nosili przepaski niemieckie. Cały transport gazety polskiej »Grenz Zeitung« został skradziony przez Niemców na dworcu i wskutek tego Katowickie nie otrzymało ostatniego przed plebiscytem numeru tej gazety.

STARCIE PRZED HOTELEM LOMNITZ.

Bytom, 21 marca (PAT). W sobotę o godzinie 7 rano przyszło przed hotelem Lomnitz do starcia między Polakami a niemieckimi prowokatorami. Policja niemiecka stanęła po stronie **prowokatorów niemieckich,** pragnących wedrzeć się do wnętrza siedziby komisarjatu. — Kiedy straże hotelowe zamknęły bramę, **policja dała dziesięć strzałów rewolwerowych,** które na szczęście nikogo nie trafiły. Następnie **policja zamknęła ulicę Gliwicką,** przy której znajduje się hotel, wstrzymując wszelki ruch uliczny. Wkrótce przybyła komisja koalicyjna, **która usunęła policję i przywróciła normalny ruch uliczny.**

Sosnowiec, 21 marca (PAT). W związku z sobotniemi awanturami niemieckiemi przed hotelem Lomnitz, niemieckie agencje prasowe, między niemi Biuro Wolffa, rozpuściły w świat pogłoskę, że **poseł Korfanty został zabity(!), a hotel** zdemolowany. Wiadomości te dostały się jeszcze przed północą do Warszawy i Poznania, skąd zapytano telefonicznie oddział bytomski P. A. T. i komisarjat plebiscytowy, czy wiadomości te są prawdziwe. Oczywiście zaprzeczono im w zupełności, gdyż nikt w czasie strzelaniny niemieckiej nie został raniony.

Jak się odbywało głosowanie.

GŁOSOWANIE POSŁA KORFANTEGO.

Sosnowiec, 21 marca. (PAT). Wczoraj rano o godzinie 8 min. 30 udał się na głosowanie polski komisarz plebiscytowy, poseł Korfanty. Ze względu na wielkie niebezpieczeństwo osobiste ze strony Niemców, posłowi Korfantemu towarzyszyli **jeden oficer angielski i dwóch policjantów plebiscytowych.** Poseł Korfanty głosował w Bytomiu.

PRZEWIDYWANIA KORFANTEGO.

Warszawa, 21 marca. (Tel. wł.). „Gazeta Warszawska“ zamieszcza wywiad swego korespondenta z posłem Korfantym, komisarzem plebiscytowym w Bytomiu w przeddzień plebiscytu. W wywiadzie tym **p.** Korfanty zaznacza, że okręgi **przemysłowe aż** po Odrę **są pewne dla Polski,** podczas gdy rolnicza ludność jest **mniej zorganizowana** i narodowo uświadomiona. Przebieg głosowania zapowiada się spokojnie, nie jest jednak wykluczonem, że Niemcy będą czynili **próby w celu wywołania** rozruchów.

W dalszym ciągu korespondent „Gazety Warszawskiej“ donosi 20 bm., że w Bytomiu panuje spokój, patrole wojskowe i policja koalicyjna utrzymują porządek. Niemcy okazują zdenerwowanie. wsród ludności polskiej panuje **nastrój znakomity.**

TŁUMNY UDZIAŁ WYBORCÓW. WIARA W ZWYCIĘSTWO.

Sosnowiec, 21 marca. (PAT). Plebiscyt odbywał się wczoraj na całym Górnym Śląsku **spokojnie.** Wczoraj po południu nie otrzymał polski komisarjat plebiscytowy żadnych wiadomości o jakichkolwiek rozruchach lub gwałtach. Głosowanie rozpoczęło się o godzinie 8 rano i trwało do godziny 8 wieczorem. Od samego rana wyborcy **dążyli tłumnie do urn,** przed każdym lokalem wyborczym widać było długie ogonki głosujących, przed niektóremi lokalami ogonki tworzyły się już o godzinie 3 rano. Byli to głównie **emigranci** z Niemiec, którzy pragnęli jak najprędzej wyjechać do Niemiec zwykłemi pociągami, nie czekając na osobne pociągi dla emigrantów i na wynik plebiscytu. Emigranci ci, po zapoznaniu się z sytuacją na miejscu, nabrali przekonania, że **zwycięstwo Polski jest pewne,** wobec tego spieszą się z wyjazdem, gdyż obawiają się, że **mogą być obici przy tłumnym wyjeździe przez ludność polską,** a następnie w Niemczech **przez Niemców za przegrany plebiscyt.** Takie rozmowy emigrantów można było słyszeć przed każdym niemal lokalem wyborczym. Inni zaś tłomaczą spieszny wyjazd względami rodzinnemi, zawodowemi i t. d.

Wśród ludności polskiej **panował nastrój znakomity i wiara w zwycięstwo.** We wszystkich kościołach zamówiono msze święte na intencję pomyślnego dla Polski wyniku plebiscytu. Dla ilustracji podajemy, że w Siemianowicach, powiecie katowickim, zamówionych było wczoraj aż 38 mszy. Msze zamawiały polskie towarzystwa, a także osoby prywatne. Po wsiach ludność głosowała przeważnie po nabożeństwach w kościele. Radosnym objawem był **tłumny udział w głosowaniu kobiet.** Wszędzie dało się wyczuć **nastrój uroczysty.** Ludność zdawała sobie doskonale sprawę z tego, że przeżywała wielki dzień historyczny dla Górnego Śląska.

Władze koalicyjne objeżdżały okręgi wyborcze, doglądając, czy głosowanie odbywało się należycie. Porządku publicznego pilnowała policja plebiscytowa i wojska koalicyjne. — Do utrzymania porządku i spokoju przyczynił się bardzo zupełny zakaz wyszynku alkoholu.

Bytom, 21 marca. (East Express). (Niedziela, godzina 5). Głosowanie ma się ku **końcowi.** Do urn spieszą już tylko niedobitki i chorzy. Emigranci polscy z Kongresówki i Małopolski, zwłaszcza z pasa nadgranicznego, wracają do swoich siedzib. Według przewidywania miarodajnych czynników polskich i aljanckich, **na Górnym Śląsku zwycięstwo polskie zapewnione.** W tym duchu wysłali depesze liczni korespondenci **za granicę.**

W Katowickiem **Polacy zdobyli olbrzymi procent głosów.** W niektórych miejscach liczba głosujących dochodziła do 90 procent. Co do wyniku głosowania na rzecz Polski, **panuje nastrój optymistyczny.**

SZCZEGÓŁY GŁOSOWANIA.

Sosnowiec, 21 marca (PAT). Według nadchodzących raportów z poszczególnych powiatów, dotychczas znane wyniki głosowania są następujące:

Wieś Wielka Dąbrówka powiatu bytomskiego: Liczba mieszkańców 4.409. Za Polską oddano głosów 1.878, za Niemcami 352, za Polską więc 83.1 proc.

Wieś Brzeziny powiatu bytomskiego. 6.181 mieszkańców. Za Polską 1910, Za Niemcami 852. **Za Polską 67.8 proc.**

Wieś Brzozowice powiatu bytomskiego 2.260 mieszkańców. Za Polską 991, za Niemcami 189 **Za Polską 84 proc.**

Orzegów, powiatu bytomskiego, 8.501 mieszkańców. Za Polską 2.857, za Niemcami 1.345. **Za Polską 68 proc.**

Wieś Hudów, powiatu zabrskiego, 567 mieszkańców. Za Polską 283, za Niemcami 28. **Za Polską 91 proc.**

Wieś Hudów obszar dworski, 244 mieszkańców. Za Polską 94, za Niemcami 13. **Za Polską 88.6 proc.**

Wieś Gisowiec, powiatu katowickiego. Liczba mieszkańców nie podana. Za Polską 5.000 za Niemcami 60. **Za Polską 98 proc.**

Sosnowiec, 21 marca. (PAT). Miasto Królewska Huta za Polską 16.752, za Niemcami 32.892.

Sosnowiec, 21 marca (PAT). Godz. 2 m. 30. czas środkowo-europejski. Powiat tarnogórski **z miastem 70 proc. za Polską, powiat oleski** (Rosenberg) **50 proc. za Polską, powiat zabrski z miastem za Polską głosów 65.900,** za Niemcami głosów 52.831, **powiat gliwicki wiejski** (Landkreis Gleiwitz) za **Polską 65 proc.,** Gliwice miasto 38.082 za Niemcami, 8.803 za Polską **Powiat bytomski wiejski bez miasta 52.965 za Polską, 43.356 za Niemcami.**

Sosnowiec, 21 marca. (PAT). Godzina 4 w nocy. W powiecie **pszczyńskim około 80 procent za Polską, w powiecie rybnickim około 80 procent głosów za Polską, w powiecie tarnogórskim około 65 procent za Polską, w powiecie katowickim 60 procent za Polską.** Brak jeszcze rezultatów z Mysłowic i Huty Laury.

W MIASTACH I MIASTECZKACH.

Bytom, 21 marca (East Express). Niedziela godz. 3 m. 30 popoł. Ilość lokali z urnami dla głosujących okazała się **najzupełniej wystarczająca.** Przebieg głosowania cechuje **zupełna karność i dyscyplina.** Ludność polska stoi na straży porządku i tłumi w zarodku wszelki objaw prowokacji ze strony Niemców. **Po miastach i miasteczkach górnośląskich tłumy ludności polskiej przeciągają ulicami,** manifestując polskość na każdym kroku. Dzieci polskie śpiewają pieśni patrjotyczne. Spokój nigdzie nie został zakłócony większem zajściem lub zamieszaniem.

PRZYJAZD ZAGR. KORESPONDENTÓW.

Sosnowiec, 21 marca (PAT). Dowodem zainteresowania się świata plebiscytem górnośląskim jest tłumny przyjazd dziennikarzy całej Europy. Polscy dziennikarze górnośląscy witali wczoraj korespondentów francuskich, amerykanskich i duńskich. Prasa duńska przysłała czterech korespondentów. Zapewniają oni, że plebiscyt w Szlezwigu sprawił, iż głosowanie na Górnym Śląsku budzi w Danji niesłychane zainteresowanie.

POWRÓT GÓRNOŚLĄZAKÓW DO SOSNOWCA.

Sosnowiec, 21 marca (East Express). Niedziela 6 wieczór. **Rozpoczął się powrót Górnoślązaków,** którzy spełnili swój obowiązek głosowania za Polską. Na moście szopienickim tłumy ludności oczekiwały powracających. — Wszyscy emigranci są jak najlepszej myśli o ostatecznym wyniku plebiscytu. Przed południem odbyło się tu wielkie zgromadzenie manifestacyjne na rzecz Górnego Śląska, urządzone przez komitet plebiscytowy. W pochodzie wzięły udział szkoły, wojsko, cechy, straż pożarna i tłumy ludności.

Ostatnie wiadomości o zwycięstwie polskiem

(Depesze telegraficzne i telefoniczne, otrzymane dzisiaj do godziny 3 po południu).

OBLICZENIE GŁOSÓW DO GODZ. 11 RANO.

Warszawa, 21 marca (East Express). Wykaz głosów, padłych za Polską i Niemcami, a obliczonych do 3-ciej w nocy, przedstawia się następująco:

Powiat Pszczyna za Polską 1.742, za Niemcami 312.

Powiat Lubliniec za Polską 5.426, za Niemcami 4.606.

Powiat Gliwice za Polską 3.800, za Niemcami 2.236.

Powiat Rostkowice za Polską 383, za Niemcami 588.

Powiat Koźle za Polską 322, za Niemcami 1.577.

Powiat Rybnik za Polską 2.244, za Niemcami 868.

Powiat Opole za Polską 1.213, za Niemcami 3.704.

Powiat raciborski za Polską 5.388, za Niemcami 4.418.

Powiat Wielkie Strzelce za Polską 926, za Niemcami 810.

Powiat Tarnowice za Polską 3.573, za Niemcami 1.205.

Powiat Katowice za Polską 4.890, za Niemcami 1.713.

Opole, 21 marca (East Express). Głosujący stawili się tłumnie do urn. **Procent tych, którzy nie głosowali, wynosił od ½ do 1.** O godz. 5 rano stosunek głosów przedstawiał się następująco:

Powiat pszczyński dał ogółem 80 proc. za Polską, powiat tarnowicki 24.551 głosów za Polską, 11.140 za Niemcami a te **razem** z miastem Tarnowice, gdzie Polacy otrzymali 1.352 głosów, Niemcy 7.553. **W Bytomiu mieście za Polską 10.090, Niemcy 29.477, Huta Królewska miasto za Polską 10.740, Niemcy 31.848, Katowice miasto za Polską 3.897, Niemcy 22.755, Opole miasto za Polską 1.111, Niemcy 20.405.**

Warszawa, 21 marca (East Exress). Do godz. 11 rano nadeszły tutaj następujące urzędowe dane:

Powiat Olesno za Polską 59 proc., Tarnowskie Góry za Polską 70 proc., powiat Gliwice za Polską 55 proc., powiat Bytom za Polską 59 proc., powiat Zabrze 57 proc., powiat Katowice 52 proc. Wszystkie te powiaty liczone są już razem z miastami.

Powiat Rybniki i Pszczyna dały około 80 proc. za Polską. Co do Lublińca i Wielkich Strzelców można być pewnym, **że oddadzą swe głosy za Polską. Wątpliwe natomiast są powiaty: opolski, koziolski, raciborski, głupczycki, kluczborski i powiat Zabrze.**

W SZEŚCIU POWIATACH ABSOLUTNA WIĘKSZOŚĆ POLSKA.

Sosnowiec, 21 marca. (PAT). Dzień plebiscytowy na Górnym Śląsku przeszedł spokojnie. Akt głosowania odbył się prawidłowo, prawie bez wyjątku, tylko w powiecie prudnickim niemieccy stosstruplerzy naruszyli tajemnicę głosowania, w kilku miejscowościach wtargnęli do sal wyborczych, kontrolując kartki wyborcze. Wynik głosowania nie został dotąd na ogół stwierdzony. **Powiaty pszczyński, rybnicki, tarnogórski, lubliniecki, strzelecki i gliwicki wykazują absolutną większość polską.** Powiaty bytomski, katowicki, po odłączeniu głosów miast Bytomia, względnie Katowic, przechylają się cokolwiek na stronę Niemiec.

ABSOLUTNE ZWYCIĘSTWO W 10-CIU POWIATACH.

Sosnowiec, 21 marca (Tel. wł.) **Z Bytomia przybył tu specjalny kurjer od komisarza plebiscytowego Korfantego i podał wyniki głosowania w następujących dziesięciu powiatach, w których Polacy zyskali absolutną większość, a mianowicie w powiatach:**

1. **Bytomskim,**
2. **Katowickim,**
3. **Rybnickim,**
4. **Pszczyńskim,**
5. **Strzeleckim,**
6. **Gliwickim,**
7. **Zabrskim,**
8. **Tarnogórskim,**
9. **Lublinieckim,**
10. **Oleskim.**

Większość uzyskali Niemcy w powiecie Prudnickim.

POWIAT STRZELECKI ZA POLSKĄ.

Sosnowiec, 21 marca. (PAT). W powiecie **strzeleckim za Polską opowiedziało się 79 gmin, za Niemcami 43.**

OGROMNA WIĘKSZOŚĆ LUDNOSCI ZA POLSKĄ.

Warszawa, 21 marca. (Tel. wł.). »Kurjer Warszawski« w dodatku nadzwyczajnym podaje następujące wiadomości z Opola, otrzymane o godzinie 10 rano.

Wedle otrzymanych wiadomości, wszystkie powiaty na Górnym Śląsku **łącznie uzyskały większość na korzyść Polski od 60 do 70 procent.**

Dotychczas nieznane są wyniki z powiatu kluczborskiego, opolskiego i głupczyckiego. — **Powiat katowicki dał 80 procent, Zabrze 71 procent, Rybnik 76 procent, Królewska Huta 76‘8 procent.**

W powiatach **przemysłowych przeciętnie 65 procent, w rolniczych 46—50 procent głosów oddano za Polską.**

W poszczególnych gminach liczba głosów oddanych za Polską **dochodzi do 99 procent.**

MANIFESTACJE W WARSZAWIE.

Warszawa, 21 marca. (Tel. wł.) Zwycięstwo w głosowaniu uchodzi w Warszawie **za rzecz pewną,** i już na godz. 5 po południu wyznaczono wielką manifestację w Alei 3 Maja.

W godzinach południowych odbędzie się w katedrze św. Jana dziękczynne „Te Deum“ z powodu odniesionego zwycięstwa plebiscytowego na Górnym Śląsku, które odprawi ks. arcyb. Kakowski.

PIERWSZE WIADOMOSCI W OŚWIĘCIMIU.

Oświęcim, 21 marca. (Tel. wł.) Wczoraj w dzień plebiscytu było połączenie z Katowicami i Bytomiem na skutek zlecenia komisji aljanckiej w Opolu zamknięto. Na wspaniałym koncercie, który się odbył wczoraj ku czci Naczelnika państwa, zgromadziły się pod kasynem wojskowem, gdzie urzędował powiatowy komitet plebiscytowy, tłumy publiczności, wyczekując mimo niepogody na rezultat głosowania. Dopiero nad ranem przez Sosnowiec przyszła wiadomość, że powiaty węglowe i przemysłowe opowiedziały się za Polską. Na skutek tej wiadomości odbył się wczesnym rankiem pochód manifestacyjny, w którym wziął udział powiatowy komitet plebiscytowy, załoga wojskowa, szkoły, orkiestra i liczna publiczność. Miasto było odświętnie dekorowane. Następnie odbył się wiec na rynku, przemawiał inspektor Zajączkowski, który wzniósł okrzyk na cześć Polski zjednoczonej z Górnym Śląskiem i Wilnem, zaznaczając, że radość nie powinna nas upajać, lecz spowodować wytężenie sił do dalszej pracy.

Gazety niemieckie, jakie tu nadeszły, gloryfikują zwycięstwo niemieckie po miastach, natomiast przyznają się do klęski w okręgach wiejskich.

NIEMCY GŁOSZĄ RZEŹ POLAKÓW W KATOWICACH.

Sosnowiec, 21 marca (P. A. T.) W nocy w Katowicach Niemcy, którzy uzyskali przewagę głosów w samem mieście Katowice, wystąpili z manifestacją **pod hasłem wyrżnięcia Polaków. Wojska koalicyjne wycofały się z miasta i zajęły koszary w mocnem pogotowiu, oczekując na dalszy rozwój wypadków.**

Podróż Naczelnika państwa.

Chełm, 21 marca. (PAT). Naczelnik państwa przybył tu 19 b. m., a po mszy polowej udekorował krzyżem »Virtuti militari« sztandar I-go pułku szwoleżerów, którego jest szefem.

Bełzec, 21 marca. (PAT). Dnia 20 b. m. rano przybył tu Naczelnik państwa, powitany przez dowódcę VI. armji jenerała Stanisława Hallera, poczem udał się samochodem do **Tomaszowa,** gdzie dokonał dekoracji orderem »Virtuti militari« sztandarów pierwszego i 14 pułku ułanów.

NACZELNIK PAŃSTWA WE LWOWIE.

Lwów, 21 marca. (PAT). Naczelnik państwa przybył wczoraj o godzinie 8.20 wieczorem do Lwowa. Na dworcu powitali Naczelnika przedstawiciele władz wojskowych i cywilnych, oraz członkowie misji państw zagranicznych. — Po konferencji z jeneralnym delegatem Gałeckim, Naczelnik państwa powrócił do wagonu, w którym przepędził noc, a następnie o godzinie 8-tej rano udał się do Tarnopola na uroczystość udekorowania sztandarów, ofiarowanych przez włoskiego jenerał Romei dwom pułkom piechoty, które formowały się we Włoszech. Na uroczystość tę udał się także jenerał Niessel i Raynald.

Święto konstytucji w Krakowie

Kraków, 21 marca.

Prastary gród wawelski obchodził w dniu wczorajszym święto wielkiej chwili dziejowej w naszem życiu państwowem. Już przed godziną 10 rano zaczęła się napełniać stara katedra wawelska licznemi rzeszami publiczności. Miejsca w prezbiterjum zajęli: jenerał Szeptycki, dowódca miasta, jenerał Kostecki, jen. Truszkowski, Symon, Stiller, Zapałowicz, Gasiecki, członkowie misji francuskiej z jen. Tronyo, del. rządu starosta Kowalikowski, prez. miasta Federowicz z wiceprezydentami i Radą miejską, rektor uniwersytetu dr Estreicher z senatem akademickim, prezes Akademji Umiejętności dr Morawski, prezydenci sądów Wolter i Pelz, prokuratorja państwa, reprezentanci wszystkich władz rządowych, instytucyj finansowych oraz stowarzyszeń kulturalnych, oświatowych i społecznych. Nawę główną zajęła młodzież rękodzielnicza ze sztandarami oraz przedstawiciele cechów z insygnjami, z boku stanęła licznie zgromadzona publiczność.

O godz. 10 rano rozpoczęło się uroczyste nabożeństwo dziękczynne z okazji uchwalenia konstytucji, oraz błaganie o pomyślny wynik plebiscytu na Górnym Śląsku. Sumę pontyfikalną celebrował w asystencji licznego duchowieństwa katedralnego ks. kanonik Korzonkiewicz, w obecności księcia biskupa Sapiehy, siedzącego na tronie biskupim, oraz kapituły z ks. biskupem Nowakiem, którzy zajęli miejsca w stallach. Po nabożeństwie, podczas którego chór katedralny wykonywał śpiewy kościelne, ks. biskup Sapieha, powstawszy z tronu, przybrany w szaty pontyfikalne z pastorałem w ręku i infule, zaintonował uroczyste »Te Deum laudamus«, które potężną melodją podjęło duchowieństwo przy wtórze organów. — Równocześnie spiżowem echem rozbrzmiał Zygmunt z wieży kościelnej, roznosząc po starym grodzie wawelskim radosną wieść, ten sam Zygmunt, który przez długie wieki tylekrotnie obwieszczał Polsce wielkie chwile.

Po odśpiewaniu »Te Deum« i »Salvum fac« zaintonował ks. biskup Sapieha »Boże coś Polskę«, którą to pieśń podjęli wszyscy zgromadzeni.

UROCZYSTOŚĆ W RADZIE MIEJSKIEJ.

Po nabożeństwie wszyscy zgromadzeni udali się do Rady miejskiej, z ks. biskupem Sapiehą, Nowakiem, generalicją, misją francuska, przedstawicielami Wszechnicy, Akademji, i władz, gdzie zajęli miejsce honorowe. Przed magistratem orkiestra tramwajarzy wykonywała szereg pieśni narodowych. Sala Rady oraz westybule przyozdobione były zielenią.

Wśród poważnego nastroju do zgromadzonych w sali wzruszonym głosem przemówił prez. Federowicz.

Prezydent podniósł w swej mowie, że po wielu trudach uchwalił Sejm konstytucję, która pozwoli państwu rządzić się na podstawie własnych ustaw zasadniczych, normujących prawa i obowiązki każdego obywatela Rzeczypospolitej. A jak przodkowie nasi po uchwaleniu konstytucji 3-Maja złożyli dziękczynienie Bogu tak i obecny Sejm zwrócił się do Boga z podziękowaniem, że dozwolił narodowi doczekać chwili, świadczącej o jego sile i wielkości. W ciągu swojego istnienia Sejm wzniósł się dwukrotnie na wyżyny poczucia wielkiej odpowiedzialności wobec narodu, a to wówczas, gdy stworzył jednolity front dla obrony Rzeczypospolitej od najazdu bolszewickiego i po raz drugi, gdy w drodze kompromisu akceptował olbrzymią większością głosów ustawę konstytucyjną państwa polskiego. Wskazując na podpisanie pokoju z Rosją, podniósł doniosłe znaczenie tego faktu dla życia narodowego i gospodarczego Polski. Przechodząc do sprawy plebiscytu na Górnym Śląsku, wyraził mowca przekonanie, że zdrowy duch patrjotyczny polski zwycięży na całej linji, a wtedy radość potężnem echem rozbrzmi po wszystkiej ziemi polskiej, która wówczas naprawdę będzie długa i szeroka.

Następnie prez. Federowicz odczytał rezolucję, którą zebrani przyjęli entuzjastycznemi okrzykami: »Rada stoł. król. m. Krakowa, zebrana w dniu dzisiejszym na ratuszu, wspólnie z przedstawicielstwem wszystkich warstw krakowskiego społeczeństwa, przesyła Sejmowi ustawodawczemu Rzeczypospolitej polskiej na ręce marszałka Sejmu, wyrazy czci i uznania za doprowadzenie do skutku ustawy konstytucyjnej.

Niech żyje naród — niech żyje Sejm — niech żyje Naczelnik — niech żyją wszystkie stany! Niech żyje Rzeczpospolita!«

W teatrach odegrały orkiestry na wieczornych przedstawieniach hymn narodowy. W teatrze Powszechnym przemówił dyr. Wiśniowski na temat doniosłości uchwalonej przez Sejm konstytucji.

KRONIKA.

Kraków, 21 marca.

WIELKA MANIFESTACJA z powodu walnego zwycięstwa plebiscytowego odbędzie się dziś wieczorem staraniem Tow. obrony kresów zachodnich.

Na miasto wyruszą orkiestry wojskowe i cywilne, młodzież szkolna, cechy ze sztandarami itd. W sformowanych szeregach odbędzie się pochód po mieście.

NIEDZIELA PALMOWA upłynęła wczoraj przy ładnej, jakkolwiek nieco chmurnej pogodzie. Rano przed wszystkiemi kościołami sprzedawano palmy, które następnie podczas sumy poświęcono. Sprzedawano również palmy, z których dochód przeznaczono na żołnierza.

Publiczność krakowska, ulegając nastrojom dziejowej chwili, a więc uroczystości konstytucyjnej, która odbyła się z właściwą naszemu miastu powagą, wysuwała na pierwszy plan rozmów przedewszystkiem pytanie: jak wypadnie plebiscyt na Górnym Śląsku? Był to temat, pochłaniający powszechną uwagę, jednoczący myśli i uczucia całego Krakowa. Pierwsze, pomyślne wiadomości, które nadeszły w nocy, kolportowane były skwapliwie po przepełnionych kawiarniach i restauracjach i wywoływały entuzjazm wśród publiczności. Redakcje zapytywane były przez cały dzień do późnej nocy o wynik plebiscytu, który jednak do późnej godziny nie był ustalony.

POMNIK NACZELNIKA PAŃSTWA. »Kurjer Poranny« donosi: Pierwszy na ziemiach polskich pomnik Naczelnika państwa stanie w najbliższym czasie na ziemi małopolskiej w Przemyślu z inicjatywy tamtejszego korpusu oficerskiego. Wykonanie pomnika powierzył komitet artyście rzeźbiarzowi Tadeuszowi Błotnickiemu. Odsłonięcie pomnika projektowane jest na dzień 3 maja br.

UROCZYSTA AKADEMJA ku uczczeniu imienin Naczelnika państwa odbyła się w sobotę w sali kina Y. M. C. A. przy ul. Zwierzynieckiej w obecności dowódcy miasta jen. Kosteckiego, prezesa p. Wodzinowskiego, wszystkich oficerów i około 3000 żołnierzy pod kierunkiem artystycznym p. Ludwiki Grodzickiej. Po przemówieniu referentów oświatowych nastąpiły produkcje wybitnych sił solowych, a mianowicie śpiew pni M. Mściwojewskiej, art. opery, prof. L. Bobilewicza (skrzypce), pni Grodzickiej (fortepjan), p. Stano (deklamacja). Pierwszy raz wystąpił publicznie z powodzeniem nowy chór inwalidów woj. pod kierunkiem prof. Koniora, a przygrywała doskonała orkiestra tramwajarzy pod batutą d-r. Tesarzyka. Tenże zespół pojechał następnie do koszar kawalerji w Kobierzynie, gdzie w obecności kom. pułkownika Michałowskiego, licznie zebranych oficerów z rodzinami i żołnierzy, odbyła się podobna akademja.

PIERWSZY DZIEŃ ZJAZDU ZWIĄZKU MIAST. Wczoraj rano w krakowskim magistracie rozpoczął się drugi doroczny zjazd delegatów Związku miast Małopolski i Śląska Cieszyńskiego. Na zjazd, w którym wzięli udział liczni delegaci, przybyli również prezydent miasta Warszawy dr P. Drzewiecki z dyrektorem Związku miast w Polsce p. Kozłowskim. Nadto wzięli udział: jako przedstawiciel ministerstwa spraw wewnętrznych dr R. Sokolski, ministerstwa skarbu dr Pec, ministerstwa aprowizacji starosta Ł[illegible]wicki, oraz komisji dla spraw gminnych posel Śliwiński i Głąbiński. Zjazd zagaił wiceprezes Koła miast Małopolski i Śląska Cieszyńskiego wiceprezydent Rolle. Imieniem Krakowa przywitał zgromadzonych prez. Federowicz, poczem wybrano na przewodniczącego zjazdu prezydenta miasta Cieszyna dr Józefa Dudę. Z kolei prof. dr Adam Krzyżanowski wygłosił referat na temat »Drożyzna, jej przyczyny i sposoby zwalczania«, oraz dr Dwernicki referat p. t. »Zagadnienia gospodarcze i polityczne doby obecnej państwa a miasta«. Zjazd potrwa do wtorku włącznie.

PUSTE KOSZARY. Piszą nam z miasta: W niesłychanie ciężkiej sytuacji mieszkaniowej, jaką Kraków obecnie przeżywa, zdumiewającym jest fakt, że wojskowość mająca do rozporządzenia tyle olbrzymich gmachów koszarowych i baraków, posługuje się jeszcze wielu lokalami prywatnemi, wynajmowanemi w mieście na biura. Przechodząc ulicą Rakowicką widzimy, że część wielkich koszar jen. Bema, a w szczególności oba boczne budynki tych koszar stoją pusto, świecąc powybijanemi szybami. Czyżby w obecnej mizerji mieszkaniowej, gdy wielu ludzi nie może znaleźć dachu nad głową, nie było wskazanem gmachy te zaludnić, ewentualnie pomieścić w nich biura, rozrzucone po prywatnych lokalach? Możnaby te pawilony zużytkować na kwatery dla bezdomnych studentów uniwersytetu, a część wojsk możnaby wobec zbliżającej się letniej pory rozmieścić w barakach bronowickich.

Uwagi te podajemy do rozwagi Dowództwu jen. okręgu krakowskiego.

O KASY BILETOWE NA DWORCU KOLEJOWYM. Wzmożony ruch przedświąteczny zaznacza się od kilku dni nieopisanym natłokiem przy kasach biletowych. Nie zapobiega temu natłokowi, powodującemu wężowe ogony, rozszerzenie hal dworca, uzyskane przez dokonanie przybudówek, na pomieszczenie kilku nowych kas dla sprzedaży biletów 3 klasy. Wobec tego prosimy naczelnictwo stacji, aby zarządziło otwieranie kilku kas, zwłaszcza w godzinach południowych, oraz aby zaprowadziło całodzienną nieustającą sprzedaż kart jazdy w jednej z kas biletowych — jak to praktykuje się na wszystkich wielkich dworcach kolejowych.

UZNANIE DLA HARCERZY. Z Warszawy donoszą: Generalny inspektor armji pomocniczej jen. broni Józef Haller po dokonaniu inspekcji obozu harcerskiego w Pruszkowie, wydał rozkaz, w którym stwierdziwszy że harcerze obozu wspomnianego w chwili niebezpieczeństwa, zagrażającego ojczyźnie, w przeciągu 7 miesięcy i w ciężkich warunkach pełnili służbę wartowniczą i patrolną na linji kolejowej: Utrata-Piwinow. — w imieniu służby narodowej wyraża uznanie i podziękowanie komendantowi wspomnianego obozu p. Jarowskiemu i 19 harcerzom.

KOMUNIKACJA POWIETRZNA MIĘDZY PARYŻEM A WARSZAWĄ. Z Warszawy donoszą: W przyszłym tygodniu otwarta zostanie komunikacja powietrzna pomiędzy Paryżem a Warszawą.

JEŃCY ROSYJSCY NIE CHCĄ WRACAĆ DO ROSJI. Z Warszawy telefonują nam. Z transportów jeńców rosyjskich, udających się do stacyj wymiany w Baranowiczach lub w Równie, zdarzają się często wypadki dezercji. Jeńcy rosyjscy tłumaczą, że nie chcą powracać do Rosji i proszą o pozwolenie pozostania w Polsce.

REPERTUAR TEATRU »BAGATELA«:
Poniedziałek, 21 bm.: »Karnawał«.
Wtorek, 22 bm.: »Karnawał«.
Środa, 23 bm.: »Karnawał«.

REPERTUAR TEATRU »NOWOŚCI«.
Poniedziałek, 21 bm.: »Gwiazda Kaukazu«.
Wtorek, 22 bm.: »Gwiazda Kaukazu«.

Ostatni akt konferencji pokojowej w Rydze.

Warszawa, 21 marca. (Tel. wł.) „Kurjer Poranny" donosi z Rygi następujące szczegóły o historycznem posiedzeniu delegacyj pokojowych w dniu 18 bm. w Rydze:

O godz. 8 min. 20 wieczorem weszły na salę posiedzeń równocześnie obie delegacje, polska i rosyjska. Przewodniczący ich Dąbski i Joffe powitali się pośrodku sali. Posiedzenie otworzył prezes delegacji polskiej Dąbski, mówiąc:

„Otwieram trzecie posiedzenie konferencji pokojowej. Obie strony porozumiały się we wszystkich sprawach i przystępują do podpisania traktatu pokojowego".

Odczytał potem pierwsze 10 artykułów traktatu, następne 10 odczytał przewodniczący Joffe w języku rosyjskim, końcowe 6 poseł Kociubyński po ukraińsku.

O godz. 9 min. 20 sekretarze roznieśli 3 teksty traktatu do podpisu. Po podpisaniu traktatu Dąbski odczytał swą mowę, przetłumaczoną przez sekretarza na język rosyjski, a następnie Joffe swoją mowę po rosyjsku, przetłumaczoną na język polski.

Po ukończeniu przemówień przewodniczący Dąbski zamknął posiedzenie oświadczeniem:

„Zamykam **trzecie i ostatnie** posiedzenie konferencji pokojowej z głęboką wiarą, że traktat przyniesie szczęście i pokój obu narodom".

Przemówienie łotewskiego ministra Mejerowicza zakończyło posiedzenie. Po jego przemówieniu obaj przewodniczący delegacyj, Dąbski i Joffe, poprzez stół uścisnęli sobie kilkakrotnie ręce.

DĄBSKI I STRASSBURGER O TRAKTACIE RYSKIM.

Warszawa, 21 marca. (Tel. wł.) Korespondent „Kurjera Porannego" rozmawiał po podpisaniu traktatu z wiceministrem Dąbskim, który oświadczył mu, co następuje:

Traktat ryski stanowi **punkt zwrotny** w życiu interesowanych narodów. Polska i Rosja uznały niepodległość Ukrainy i Białorusi. Przyszłość dopiero wykaże ważność tego faktu. Wschodnie granice Polski zostały poprawione na naszą korzyść. Co do wzajemnych gwarancyj wojskowych, to obie strony zrzekły się wszelkiej interwencji na niekorzyść strony drugiej. Szczęśliwie załatwiono również kwestję **mniejszości narodowych i religijnych**, gwarantując ich równouprawnienie.

W zakończeniu swej rozmowy wiceminister Dąbski zaznaczył, że delegacja polska wytężała wszystkie siły, aby traktat był jak najlepszy.

Wiceminister Strassburger w rozmowie z korespondentem „Kurjera Porannego" oświadczył, że traktat mimo wszelkich braków daje Polsce **duże korzyści ekonomiczne**.

Powstańcy odzyskali Kronsztad.

Warszawa, 21 marca. (Tel. wł). Z Rygi donoszą: Wedle otrzymanych tu wiadomości, marynarze kronsztadzcy zdobyli z powrotem Kronsztad, w którym bolszewicy panowali zaledwie kilka godzin. Kronsztad ostrzeliwuje znowu pozycje bolszewickie.

Wiadomość o aresztowaniu głównodowodzącego wojsk bolszewickich, Kamieniewa i jego szefa sztabu z rozkazu Dzierżyńskiego, potwierdza się. Komitet rewolucyjny, który zbiegł do Finlandji, powrócił do Kronsztadu.

Przesunięcie placówek okupacyjnych

Paryż, 21 marca. (PAT). Ajencja Havasa donosi: Dzienniki niemieckie doniosły, że **wojska francusko-belgijskie przeszły przez Essen**, co nasuwałoby przypuszczenie, że wojska te **posunęły się naprzód o 10 kilometrów**. Wiadomość ta opiera się w całości na nieścisłych informacjach, albowiem ruch wojsk, który odbył się na tej przestrzeni, jest tylko **zwyczajnem przesunięciem placówek**, które uznał za konieczne jenerał Weygand po ostatniej inspekcji. Nowe placówki rozmieszczono mniej więcej dwa kilometry bardziej na wschód. **Stoją one obecnie** nad rzeką Ruhr, co umożliwia im czuwanie nad drogą, prowadzącą do Duisburga i Ruhrort.

Rokowania czesko-węgierskie.

Budapeszt, 21 marca. (PAT). Odpowiadając na posiedzeniu zgromadzenia narodowego na interpelację Palavicinego oświadczył minister spraw zagranicznych dr Gratz, że rząd węgierski nie wyraził nigdy zgody na bezprawne obsadzenie przez Serbów obszaru Baranyi, przeciwnie wniósł protest w tej sprawie. Co do rokowań prowadzonych w Bruck z czeskim ministrem spraw zagranicznych drem Beneszem, minister Gratz zaznaczył, że myślą przewodnią którą się kierował rząd węgierski, była chęć nawiązania, chęć z ciężkiem sercem układu, celem znalezienia „modus vivendi" i [illegible], że podjął rokowania bez jakiegokolwiek nacisku ze strony państw sprzymierzonych. Wszystkie sprawy, będące na porządku dziennym, omawiano z najzupełniejszą szczerością. Na pierwszy plan wysunięto sprawy **mniejszości narodowych w Słowacji**. Utworzenie poselstwa w Pradze i Budapeszcie doprowadzi do złagodzenia napiętych stosunków, ponadto będą prowadzić dalsze rokowania komisje rzeczoznawców.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.
Wydawca:
RUDOLF OSMAN.

Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od Redakcji).

†

Włodzimierz Dobija

były kapitan wojsk polskich

przeżywszy lat 36, zmarł po długiej a ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami, dnia 19 marca 1921 roku.

Pogrzeb odbędzie się we **wtorek, dnia 22** b. m., o godzinie 4 po południu, z domu przedpogrzebowego na cmentarzu rakowickim do grobowca rodzinnego, na który to smutny obrzęd zaprasza żona i syn wraz z pozostałą rodziną Krewnych, Przyjaciół i Znajomych.

Msze święte odbędą się po Świętach Wielkanocnych.

Konkurs

na posadę miejskiego radcy budownictwa podziemnego w Poznaniu.

Radca jest członkiem Magistratu, wybranym na lat 12, z prawem do emerytury.

Dział pracy: regulacja i rozszerzenie miasta, drogi i mosty, kanalizacja, koleje, regulacja Warty, port na Warcie.

Pobory: płaca zasadnicza 2.400 Mk miesięcznie, dodatek drożyźniany wedle mnożnej 1·2 i mnożnika każdocześnie przez Radę ministrów ustanowionego (obecnie 320%), dodatek 5% za każdy rok studjów wyższych i 2½% za każdy rok służby.

Lata służby poprzedniej mogą być policzone tak na dodatki (2½%), jak i do emerytury.

Zgłoszenia z metryką, odpisami świadectw studjów, z opisem życia, dotychczasowego zajęcia i wykonanych prac, tudzież podaniem władz i osób, które o kandydacie mogą udzielić informacyj, uprasza się przesłać w terminie do **dnia 1 kwietnia 1921 r.** na ręce podpisanego.

1380 2 2

Przewodniczący Rady miejskiej:
Dr Władysław Mieczkowski.

Z Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10. Rządca drukarni L. K. Górski.